

Statutární město Most
Radniční 1
Most

„Úsvit“

Projekt partnerské spolupráce při zlepšování situace v sídlišti Chanov

Dílčí projekt – Projekt rozšířené estetické výchovy

Projekt rozšířené estetické výchovy dětí předškolního a školního věku v Chánově

1) Název projektu:

„Projekt rozšířené estetické výchovy“

2) Cílová skupina:

- **Pracovníci v přímé péči sociálních služeb**
- **Psycholog**
- Děti předškolního věku
- Děti školního věku

3) Výchozí stav:

Tento projekt navazuje na činnost klubu, který vznikl na konci roku 2002. Cílem našeho snažení tehdy bylo vytvořit vhodné zázemí pro děti předškolního věku, které by těmto dětem pomohlo dostatečně se připravit na vstup do školy. Zjistili jsme, že tyto děti nemají možnost navštěvovat předškolní zařízení, které by jim a jejich rodičům bylo nápomocno v předškolní přípravě.

Nutnost těchto postupů se opírá o skutečnost, že na sídlišti Chánov není mateřská škola, která by cílové skupině mohla nabídnout alternativu námi nabízených a realizovaných aktivit v oblasti vzdělávání těchto dětí. Rodiče těchto dětí jsou v drtivé většině pod hranicí ekonomické nouze a možnost využít placené mateřské školy v jiných částech města Most je nereálná. Dalším důvodem nevyužití placené mateřské školy v jiných částech města, je minimální vztah ke vzdělávání jako takovému, ze strany rodičů dětí cílové skupiny.

Současným záměrem organizace je součinnost se ZŠ Chánově a zapojení organizace do dalšího vývoje dětí z Klubíčka i v době jejich povinné školní docházky. Součinnost a předávání zkušeností obou partnerů tzn. Pracovníků organizace a pedagogů ZŠ, především v oblasti jiných forem a metod práce v oblasti estetické výchovy, bude prospěšné nejen pro obě organizace, ale především pro obě skupiny dětí, tzn. dětí předškolního a dětí školního věku.

Dnes již šestiletá existence předškolního klubu „Klubíčko“, které jsme rozšířili i na školní Klub, zřetelně potvrzuje, že náš záměr byl správný. Můžeme již pozorovat postupné kroky dětí, které navštěvují obě naše zařízení. Zároveň konzultujeme společně s rodiči zájmy a potřeby jejich dětí, stejně tak se nabízí i prostor pro konzultaci případných potíží dětí. Vzhledem k tomu, že většina matek romských dětí je nezaměstnaná a také proto, že mateřské školy nejsou bezplatné a nejsou v dané lokalitě k dispozici, dochází k situaci, kdy žádná z romských rodin své děti do mateřských škol nezapisuje.

Připravenost dětí na zápis do základních škol a úspěšnost studia žáků ve škole je ovlivněna do značné míry právě jejich domácí přípravou a významné míře předškolní výchovou na některé z mateřských škol. Toto obecné pravidlo však neplatí v uzavřené lokalitě sídliště Chánov. Tento nedostatek se snažíme nahradit realizovanými aktivitami v bezplatném předškolním zařízení „Klubíčko“ v návaznosti na součinnost se ZŠ v Chánově. Ze strany MPSV ČR byly naše aktivity v této oblasti z části podpořeny, organizace však cítí **potřebu posílit vnitřní kapacitu organizace o další dva romské pracovníky.**

Další posílení shledáváme jako nutné v oblasti psychologie, v praxi to znamená profesionální pomoc ze strany **psychologa** a to jak pro děti naší organizace v „Klubíčku“, tak pro stávající i budoucí školáčky ZŠ Chánov.

Nutné je také posílení v oblasti vzdělávání, naše organizace spatřuje nutnost daleko širší spolupráce přímo s **pedagogy** jmenované ZŠ Chánov, kde se jiné formy vzdělávání romských dětí již praktikují a to prostřednictvím Rozšířené výuky estetické výchovy. Tato škola má již zpracovanou koncepci v rámci rámcového vzdělávacího programu, učební plány pro předškolní a školní výchovu. Naším společným cílem je co nejlépe romské děti připravit na zápis a vstup na povinnou školní docházku.

Pokud romské děti nastupují do základních škol nepřipraveny, má to negativní vliv na jejich další uplatnění, a proto má předškolní výchova a výchova ke vzdělání a přípravě během studia nezastupitelný význam.

Specifické cíle:

- **Posílení vnitřní kapacity organizace** - dva noví zaměstnanci, psycholog, pedagogové
 - **Vzdělávání nových pracovníků** – zákon. č. 108/2006 Sb.,
 - **práce s dětmi předškolního věku** – pedagogická, výchovná a zdravotní činnost
 - **práce s dětmi školou povinnými** – pedagogická, výchovná a preventivní činnost
 - **práce s rodiči** – metody sociální práce, sociální komunikace
-
- **Příprava na povinnou školní docházku** – systematická příprava dětí předškolního věku zaměřená na osvojení základních sociálních dovedností,
 - **Doučování a příprava na budoucí povolání** – realizační tým vede mládež k aktivní spolupráci, nabízí pomoc při přípravě na školní vyučování, uskutečňuje motivační rozhovory zaměřené na další vzdělávání. Sdružení nabízí také pomoc při přípravě na závěrečné zkoušky rekvalifikačních kurzů,
 - **Poradenství rodičům dětí cílové skupiny:** - pomoc rodičům při přesunu aktivizačních činností praktikovaných realizátory projektu v jednotlivých klubových zařízeních do domácího prostředí dětí a mládeže.
 - **Organizování volnočasových aktivit** s cílem naučit Romy využívat volného času vhodným a tvůrčím způsobem – široká nabídka společenských a psychosociálních her, které rozvíjejí komunikaci, spolupráci a partnerství v komunitě,
 - **Organizování kulturních vystoupení** – cílem těchto kulturních aktivit je prezentovat romskou kulturu a poskytnout dětem i dospělým prostor pro

seberealizaci. Jedná se o taneční, pěvecká a hudební vystoupení nejen v samotném Chánově, ale i v jiných částech republiky. Příkladem může být taneční soubor „Sam Roma Sam“, který již řadu let úspěšně reprezentuje nejen Chánov, ale také samotné město Most.

Očekávaný dopad:

- v případě klubového zařízení „Klubíčko“ očekávají realizátoři projektu standardní vystupování a znalosti u dětí předškolního věku při nástupu do první třídy ZŠ. V případě klubového zařízení pro děti a mládež bude výstupem zvýšený zájem o studium na některém z učilišť, příp. zvýšený zájem o studium na střední škole s tím, že šance těchto dětí na střední škole uspět, se značně zvýší.

Jednou z klíčových podmínek školní úspěšnosti romských žáků je zvýšení jejich **vnitřní motivace ke vzdělávání**, kterou v sobě nemají přirozeně zakořeněnou, protože se jim jí v rodině ani v nejbližším okolí nedostává. Motivace ke vzdělávání je u Romů velice nízká, protože zvláště Romové žijící v sociálně vyloučených lokalitách nevnímají vzdělávání jako prostředek k získání kvalitního profesního uplatnění, resp. jako prostředek společenské integrace a toto vnímání přenášejí logicky i na své děti. V prostředí lokalit navíc chybí pozitivní vzory, např. úspěšní vzdělání Romové, kteří by dokazovali smysl vzdělání.

Cílem zavedení Estetické výchovy do výuky je tedy **motivovat** romské děti ke vzdělávání, vést je k pravidelné školní docházce, a to logickou cestou – skrze to, v čem vynikají. Metodou k dosažení tohoto cíle je použití prvků tance, kreslení, zpěvu jako prostředku k výuce matematiky, českého jazyka, ale i dalších předmětů, neboť dojde k přirozenému **prolínání mezipředmětových činností**. Tento princip bude u Romů fungovat z jednoho prostého důvodu - mají výrazné pohybové, hudební i výtvarné nadání a vše co tyto prvky obsahuje, je fascinuje a zajímá. Toto je cesta k nastavení určitých norem, které existují ve většinové společnosti a které si musí Romové osvojit, pokud chtějí být v této společnosti úspěšní. Je to způsob, jak zajistit, aby se děti do školy těšily, cítily se v ní bezpečně a hlavně zažívaly pocit úspěchu, protože právě tento pocit je motivuje na sobě pracovat. V opačném případě, kdy se děti cítí nepotřebně a čelí stereotypům ze strany pedagogů, dochází k logickému vyústění – děti ve škole nechtějí být, neboť jim evokuje negativní zážitky.

V žádném případě nemůže být Estetická výchova vnímána jako segregační opatření, naopak jejím cílem je úspěšný proces **INTEGRACE**. Řada romských dětí navštěvuje běžné základní školy, ale vzhledem ke způsobu výuky, není schopna učivo pojmout, protože je výuka nebaví. Proto dochází k časté absenci, přičemž mezi absencí a úspěšným dokončením školní docházky existuje přímá korelace. Při přechodu na druhý stupeň, který byl identifikován jako jeden z rizikových momentů vzdělávání romských žáků, se často projevuje **rozdílná stupnice hodnocení**. Tento žebříček a jeho rovnocenné nastavení je nutné změnit u pedagogických pracovníků, významné cílové skupiny tohoto projektu. Školy, resp. jejich učitelé, nepostupují při výchově a vzdělávání dětí jednotně a existuje tak různé měřítko pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky ostatní, např. v podobě zmíněné rozdílné stupnice známkování. Praktická zkušenost s **rozdílným známkováním**, například při vstupu na jinou základní školu či druhý stupeň, může mít, a zpravidla také má, značný demotivační charakter.

Globální (hlavní) cíl

Tvorba a praktická aplikace metod zvyšujících vnitřní motivaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ke vzdělávání a osvojení si důležitých kompetencí, mimo jiné

v podobě přijetí základních norem většinové společnosti, což v konečném důsledku povede k jejich budoucímu uplatnění na trhu práce a úspěšnému procesu integrace do majoritní společnosti.

Součinnost Komunitního centra Chánov a ZŠ Chánov v oblasti vzdělávacího procesu

Dílčí cíle

- schopnost pedagogů tvořit kvalitní individuální vzdělávací plány diferenciované podle vzdělávacích potřeb žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- zvýšení kompetencí pedagogů, aktivní přístup k sebevzdělávání;
- aktivní využívání konceptu Estetické výchovy ve výuce jako prostředku je zvýšení sebevědomí a motivace žáků k dalšímu vzdělávání;
- dosažení změny v úrovni známkování, která bude nediskriminační a naopak podpoří oblast rovných příležitostí romských dětí;
- dosažení úrovně vzdělávání romských žáků srovnatelné s úrovní vzdělávání jejich vrstevníků z majoritní společnosti;
- komplexní osobnost žáka, který si uvědomuje hodnotu vzdělání a ztotožňuje se s normami většinové společnosti;
- bezproblémový vstup žáků do školského systému a eliminace jejich znevýhodněného postavení již v počátcích školní docházky;
- rozvoj systému poradenství a asistenčních služeb v podobě začlenění asistentů pedagogů do každé třídy a využívání psychologa při zkvalitňování práce s žáky;
- zlepšení spolupráce rodičů se školou.

Položka	Celkem	Požadovaná dotace
OON - DPČ (projekt Estetická výchova - Klubíčko - 2 pracovníci)	92 192,00	92 192,00
OON - DPP (projekt Estetická výchova - ZŠ Chanov -5 osob)	55 000,00	55 000,00
OON - DPP (psycholog - Klubíčko, ZŠ Chanov)	36 344,00	36 344,00
Spotřební materiál (Klubíčko)	40 000,00	40 000,00
Spotřební materiál (ZŠ Chanov)	26 464,00	26 464,00
Celkem	250 000,00	250 000,00

Zpracovala: Iveta Millerová

jednatelka „Komunitní centrum Chánov“ o. s.,